

Sulkavan Koitto

Sulkavan Koitto on perustettu 4.2.1912. Se on Kiuruveden vanhin urheiluseura. Seuran historiikkiin voi tutustua seuran nettisivulta.

Huvipirtti

Pielaveden Sulkavan Nuorisoseura ry rakensi Huvipirtin vuoden 1921 jälkeen yhdessä Sulkavan Koiton kanssa. Huvipirtillä järjestettiin erilaisia huvitilaisuuksia ja urheilukilpailuja. Hankkeesta tarkemmin oheisissa historiikeissa.

Nykyisin v. 2020 alkaen Sulkavan Koitto ja Nuorisoseura järjestävät vuosittain Suomen luonnonpäivänä ”Isokoski-hölkä” koko perheen liikuntatapahtuman. Lähtö ja maali ovat Huvipirtillä ja reitti suuntautuu Isokoskelle.

Lähteet – löytyvät Sulkavan Koitto ry:n nettisivulta:

Sulkavanjärven Isokoski – Tenho Tikkanen: Haastattelumuistio 31.12.2009 – 15.1.2010

Tenho Tikkanen – Isokoski 27.5.2021 – esittelymuistio

Sulkavanjärven lähialueen vesistöjenlaskut

Sulkavan Koitto ry: historiikki 4.2.1912 – 4.2.2022

Pielaveden Sulkavan Nuorisoseura ry:n 80-vuotishistoriikki, Raimo Jokisalmi 11.8.1996

Savon Sanomat juttu 27.6.2016, V. Nissinen: Koskenkaupungin patruunasta tiedetään vähän Asiaiskosken myllyn rakentamislupa 12.10.1891

Matti Klaeksen poika Pietikäinen (10.3.1870 – 28.2.1930) Pietikäisen sukukirja s. 83-84

Muistio Matti Pietikäisen tilat – laati Tenho Tikkanen 28.12.2013

Muistio 11.4.2012 – Matti Pietikäisen laivat

Kiuruveden historia – Leo Huovinen 1870-1980, Muistio Matti Pietikäinen (10.3.1870-28.2.1930)

Lehtileikkeet – luettelo 26.9.1900 – 29.11.1930 Muistio – laati Tenho Tikkanen

Muut lähteet:

Matti Pietikäisen (11.8.1901 – 21.4.1989) 950-sivuiset muistelmat

Matti Pietikäisen (10.3.1870 – 28.2.1930) perukirja

Matti Pietikäisen puolison Margareta Pietikäisen (k.14.10.1932) perukirja

”Koiton Voitto” veistos Isokoskelle 27.8.2021

Veistoksen tekijä on Jorma Väättäinen.

Vihki Seppo Kononen, tervehdys Lauri Winberg

Liitteet löytyvät: www.sulkavankoitto.fi

Isokoski - Kunnioituksesta kauppias Matti Pietikäistä kohtaan

Sulkavanjärven Isokoskesta

Sulkavanjärvi on Vuoksen vesistöalueeseen kuuluvan Kiurujoen vesistön läntisen haaran latvajärvi. Sulkavanjärven pinta-ala on nykyisin 820 ha.

Sulkavanjärveä on laskettu kahteen kertaan, ensin 1800-luvun lopulla noin metrin verran ja toistamiseen vuonna 1927 vähän yli metrillä. Tavoitteeksi asetettua 50-60 senttimetri ylittyi reilusti.

Isokoski on tunnettu myllypaikka, joka oli merkitty jo v. 1635 myllytulliluetteloon. Mylly näkyy myös Maanmittauslaitoksen G. Thilénin vuonna 1852 – 1856 toimittamassa kartassa.

Pielavesi-Keitele historiankirjassa on tieto Isokosken myllyjen sijainnista 1800-luvulla, josta on pääteltävissä, että myllyt sijaitsivat joen etelärannalla. Koskialueen korkeusero on 3,2 metriä ja kokonaispituus 400 m.

Isokoski on tunnettu myllypaikka, joka oli merkitty jo v. 1635 myllytulliluetteloon. Mylly näkyy myös Maanmittauslaitoksen G. Thilénin vuonna 1852 – 1856 toimittamassa kartassa. Pielavesi-Keitele historiankirjassa on tieto Isokosken myllyjen sijainnista 1800-luvulla, josta on pääteltävissä, että myllyt sijaitsivat joen etelärannalla. Koskialueen korkeusero on 3,2 metriä ja kokonaispituus 400 m.

Lähdetietojen mukaan v. 1906 Savo-Sulkavan Saha & myllyosuuskunta osti 3200 m²:n tontin Uudispihan Mykkäsiltä. Kaliman kauppias Matti Pietikäinen sopi osuuskunnan kanssa Ylämyllyn rakentamisesta v. 1909. Matti Pietikäinen omisti Isokoskella maata n. 85 ha.

Pietikäisen omistamassa Ylämyllyn rakennuksessa toimi sahan ja myllyn lisäksi myös pärehöylä 1920-luvun lopulle saakka. Ylämylly lopetti toimintansa siinä vaiheessa, kun Sulkavanjärven vedenpintaa laskettiin toistamiseen vuonna 1927. Vedenpinnan laskun seurauksena myös Alamyllyn teho laski ja sekin lopetti toimintansa ennen sotia 1930-luvun lopulla, jonka jälkeen rakennuksen hirret myytiin Heikki Saastamoiselle Särkiniemeen.

Myllytupa oli viimeisin rakennuksista, joka purettiin Salmenkyläntien rakentamisen yhteydessä vuonna 1970.

”Koskenkaupunki”

Sulkavankosken kukoistuksen kulta-aika ajoittuu 1910 ja 1920 luvuille, tuolloin Koskenseutua kutsuttiin Nousialan- ja Sopenkylässä ”Koskenkaupungiksi”.

Isokoskella toimi kaksi myllyä, saha, pärehöylä, nahkuri, neulomo, jonkin aikaa myllytuvassa pullapuoti ja lisäksi Halosen talossa kauppa. Kauppaa pitivät kauppias Hyvärinen ja Heikki Kauppinen. Kaupassa myytiin pussi-tavaraa ja erilaisia pientarvikkeita.

Viimeksi kauppiaina toimi Armas Nousiainen. Kauppa lopetti v. 1928.

Pielaveden puoleisella joenrannalla sijaitsi Halosten talo ja nahkuri Jussi Kärkkäisen nahkurinverstas ja asunto sekä ompelimo. Nahkurinverstas lopetti toimintansa sota-ajan kynnyksellä, jolloin Jussi Kärkkäinen muutti Sahinperälle Hämpön tilalle.

Sulkavan Isokosken uitot

Sulkavankoski toimi paikkakunnan uittoväylänä vuoteen 1950 saakka. Uittomiehet yöpyivät myllytuvan lattialla. Tauno Tikkasen muistitiedon mukaan Mäkelän Antti Räisänen toimi työnjohtajana ja uittojohtajana oli Oskari Kärkkäinen.

Sopenvirran alapuoleisessa vesistöissä viimeisin uitto tehtiin vuonna 1954, jolloin Toivo Jokisalmen muistitiedon mukaan uitettiin Kivimäen tilan puita. Isokoskessa viimeisin uitto oli Vilho Räisänen muistitiedon mukaan vuonna 1950.

Isokosken opaste – kota ja veneenlaskupaikka v. 2013

Osakaskunta osti myllytontit itselleen ja Isokoskelle rakennettiin v. 2012 - 2013 Sulkavan osakaskunnan toimesta grillikota, opastaulu, sillat sekä veneenlaskupaikka. Tenho Tikkanen teki osakaskunnalle aloitteen kohteen rakentamisesta. Hänen äitinsä ja kaksi tättä olivat kauppias Matti Pietikäisen tyttären, eli Kaliman Lainan palvelijana.

Hanke on toteutettu kunnianosoituksesta kauppias Matti Pietikäisen elämäntyötä kohtaan, joka kohteli palvelusväkeään hyvin.